KAMO JE NESTALA KRITIČKA MISAO?

Lana Bede
viši kustos pedagog
Gradski muzej Karlovac
Strossmayerov trg 7, Karlovac
www.gmk.hr; mail: lana.bede@gmk.hr

11. skup muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem

Novo normalno
Muzejska edukacija u izazovnim vremenima

23.–25. rujna 2020.

Gradski muzej Šibenik
Gradska vrata 3
Šibenik

Hrvatsko muzejsko društvo
Croatian Museum Association

► Prema ICOM-ovoj definiciji iz 1974. godine, „muzej je neprofitna, trajna institucija u službi društva i njegovog razvoja, otvorena za javnost, koja nabavlja, čuva, istražuje, komunicira i izlaže u usvrhu proučavanja, obrazovanja i uživanja, materijalne dokaze čovjeka i njegovog okoliša.“, a 2007. godine proširena je i na „nematerijalno svjedočenje o ljudima i njihovom okruženju“, te je važeća i danas.

► Prijedlog nove definicije muzeja iz 2019. nailazi na kritiku i otpor muzejske zajednice. “Muzeji su demokratizirajući, inkluzivni i polifoni prostori za kritički dijalog o prošlosti i budućnosti. Priznajući i rješavajući sukobe i izazove sadašnjosti, oni drže artefakte i primjerke u povjerenju za društvo, čuvaju raznolike uspomene za buduće generacije i jamče svim ljudima jednaka prava i jednak pristup baštini.

Muzeji nisu profitabilni. Oni su participativni i transparentni te rade u aktivnom partnerstvu sa i za razne zajednice na prikupljanju, očuvanju, istraživanju, tumačenju, izlaganju i poboljšanju razumijevanja svijeta, kako bi pridonijeli ljudskom dostojanstvu, društvenoj pravednosti, globalnoj jednakosti i planetarnom blagostanju.”

Nova definicija je proglašena političkim manifestom, kritiziran je izostanak biti muzeja iz definicije, nejasna sročenost i potpuno odsustvo edukacije koja je do sad bila jedna od glavnih muzejskih djelatnosti.

Premda predloženoj definiciji muzeja za 21. st. mnogi postojeći i ugledni muzeji se više ne bi mogli zvati muzejima, npr. Louvre, British Museum, Hermitage, ističe prof. emeritus Patrick Boylan, bivši potpredsjednik ICOM-a

Art Explora

► Jesu li muzeji na putu da postanu kolonije Carstva opsjena Chrisa Hedgesa u postpismenom društvu koje žudi za fantastikom i opsjenom bez dubljeg promišljanja?

► se je trijeba s bremenom akomodavat; trijeba je bit vjertuozu tko hoće renjat na svijetu.
—Pomet

► Ono što ne možete dobiti bez stvarnog odlaska u muzej je magičnost predmeta, prilika da s drugima razgovarate o onome što tamo nađete i postavite pitanja o tim predmetima.
—Kenneth Hudson

► Za Platona živa, usmena komunikacija ima prednost naspram pisane. „Pismo ne pospješuje, već oštećuje pamćenje, tj. sposobnost duše da iznese stvari iz svoje vlastite nutrine; ono je samo sredstvo za sjećanje. Putem pisma se ne postaje mudrim, već suprotno: na temelju višestrukog čitanja, a „bez poduke“ samo padamo u uobražavanje mudrosti. Jedino poduka kroz osobni odnos, može pružiti jasan i pouzdan uvid...“
—T. A. Szlezák, Čitati Platona, 2000.

► Slažem se s pristupom koji kompjutorski generirane podatke drži pod kontrolom. Oni su sluge, a ne gospodari muzeja, no danas, avaj, to postaje sve rijeđe i rijeđe.
—Kenneth Hudson, Report on Naturalis, 22. 4. 1998.

► Rijksmusum, Amsterdam foto: Gijsbert van der Wal

► Ako djeca gledaju u mobitele umjesto u eksponate, to je naša greška, a ne njihova
—Tony Jones, MuseumNext, 2019.

► Nove tehnologije su u modi i većina planova za izgradnju ili obnovu muzeja sadrže opširan dio o multimediji. Rezultati ankete provedene u Hannoveru 1995. na uzorku od oko 1909 posjetitelja pokazali su da 20% njih nije primjetilo, 63% ih je namjerno zanemarilo, a 13% je koristilo multimedijalne sadržaje pri posjetu muzeju.
—André Gob, M. Drougnet, Muzeologija, 2006.

► In the room the women come and go// Talking of Michelangelo.
—T. S. Eliot, The Love Song of J. Alfred Prufrock, 1917.

► Izložbe su vrijedan doprinos društvu... jedinstven narativni medij. Zamisao da je preseljenje fizičkih izložbi u online verzije korektno mi je smiješna jer ono što posjet muzeju čini toliko posebnim je doživljaj u stvarnom životu, uronjenost u fizičko okruženje. Ne posjećujem muzej da bih zurila u ekran ili isprobavala najnoviju tehnologiju. Idem u muzej zbog tjelesnog iskustva, taktilnog, uranjajućeg povezivanja sa trodimenzionalnim narativom. Tako da kad me klijenti na Zoom sastancima pitaju smatram li da je dobra ideja izložbu koju sam dizajnirala prebaciti online, moj odgovor je najčešće ne.
—Emma Thorne-Christy, U obranu fizičke izložbe, 2020.

► Hoće li muzeji, ono što danas podrazumijevamo pod tim pojmom, još uvijek postojati? Hoće li ljudi još uvijek željeti vidjeti originalne predmete? Ukratko, zadovoljavaju li muzeji vječitu potrebu za nekom vrstom veze s prošlošću, nešto što kompjuteri ne mogu zadovoljiti? Mogu li kompjuteri zaobići ljudsku potrebu za susretom i međusobnim razgovorom?
—Kenneth Hudson, Memorandum, 29.6.1999.

► Već duže razdoblje se nekako nameće ideja da muzeji ne bi trebali biti mjesta kontemplacije, već mjesta, igre, zabave, ići u korak s vremenom što se tiče primjene digitalnih tehnologija... Ja ipak, volim kad muzej može zadržati i ‘starinski’ aspekt prebivališta muza, svečane tišine, poštovanja prema stvarima koje se tamo spremaju za budućnost.

Pa možda je ovo trenutak da muzeji testiraju taj aspekt svog djelovanja, da iskoristimo ovu priliku i ponudimo mjesta kontemplacije, osamljenosti. Koliko god utopijski to može zvučati, možda će novi oblik umjetničkog izričaja, a time i komunikacije čovjeka s čovjekom, biti u osvješćivanju vrijednosti koje je upravo digitalno doba gotovo iskorijenilo. Postoji aspekt čovjeka koji treba njegovati, onaj duše, gdje će tehnologija uvijek zakazati.
—Katarina Ivanišin Kardum, Umjetnost može bitno pridonijeti iscjeljivanju traume, 2020.

Literatura

Hudson Kenneth, A tiger in a museum is not a tiger:an anthology of thoughts of Kenneth Hudson (1916-1999), Ljubljana, 2017.
André Gob, Nóemie Drougnet, Muzeologija, Zagreb, 2007.
Emma Thorne-Christy, In Defense of the Physical Exhibition. A plea not to move exhibitions online, 19.5.2020., MuseumNext
Tony Jones, If kids are looking at their phones instead of our exhibits, it’s our fault – not theirs, 18.5.2019., MuseumNext
Chris Hedges, Carstvo opsjena, Zagreb, 2018.
Thomas A. Szlezák, Čitati Platona, Zagreb, 2000.
Umjetnost može bitno doprinjeti iscjeljivanju traume, Dubrovački list, Dubrovnik,16.4.2020.
Vijesti iz muzeja, br. 97, 10.9.2019.

KAMO JE NESTALA KRITIČKA MISAO?

Lana Bede
viši kustos pedagog
Gradski muzej Karlovac
Strossmayerov trg 7, Karlovac
www.gmk.hr; mail: lana.bede@gmk.hr

► Prema ICOM-ovoj definiciji iz 1974. godine, „muzej je neprofitna, trajna institucija u službi društva i njegovog razvoja, otvorena za javnost, koja nabavlja, čuva, istražuje, komunicira i izlaže u usvrhu proučavanja, obrazovanja i uživanja, materijalne dokaze čovjeka i njegovog okoliša.“, a 2007. godine proširena je i na „nematerijalno svjedočenje o ljudima i njihovom okruženju“, te je važeća i danas.

► Prijedlog nove definicije muzeja iz 2019. nailazi na kritiku i otpor muzejske zajednice. “Muzeji su demokratizirajući, inkluzivni i polifoni prostori za kritički dijalog o prošlosti i budućnosti. Priznajući i rješavajući sukobe i izazove sadašnjosti, oni drže artefakte i primjerke u povjerenju za društvo, čuvaju raznolike uspomene za buduće generacije i jamče svim ljudima jednaka prava i jednak pristup baštini.

Muzeji nisu profitabilni. Oni su participativni i transparentni te rade u aktivnom partnerstvu sa i za razne zajednice na prikupljanju, očuvanju, istraživanju, tumačenju, izlaganju i poboljšanju razumijevanja svijeta, kako bi pridonijeli ljudskom dostojanstvu, društvenoj pravednosti, globalnoj jednakosti i planetarnom blagostanju.”

Nova definicija je proglašena političkim manifestom, kritiziran je izostanak biti muzeja iz definicije, nejasna sročenost i potpuno odsustvo edukacije koja je do sad bila jedna od glavnih muzejskih djelatnosti.

Premda predloženoj definiciji muzeja za 21. st. mnogi postojeći i ugledni muzeji se više ne bi mogli zvati muzejima, npr. Louvre, British Museum, Hermitage, ističe prof. emeritus Patrick Boylan, bivši potpredsjednik ICOM-a

► Jesu li muzeji na putu da postanu kolonije Carstva opsjena Chrisa Hedgesa u postpismenom društvu koje žudi za fantastikom i opsjenom bez dubljeg promišljanja?

► se je trijeba s bremenom akomodavat; trijeba je bit vjertuozu tko hoće renjat na svijetu.
—Pomet

► Ono što ne možete dobiti bez stvarnog odlaska u muzej je magičnost predmeta, prilika da s drugima razgovarate o onome što tamo nađete i postavite pitanja o tim predmetima.
—Kenneth Hudson

► Za Platona živa, usmena komunikacija ima prednost naspram pisane. „Pismo ne pospješuje, već oštećuje pamćenje, tj. sposobnost duše da iznese stvari iz svoje vlastite nutrine; ono je samo sredstvo za sjećanje. Putem pisma se ne postaje mudrim, već suprotno: na temelju višestrukog čitanja, a „bez poduke“ samo padamo u uobražavanje mudrosti. Jedino poduka kroz osobni odnos, može pružiti jasan i pouzdan uvid...“
—T. A. Szlezák, Čitati Platona, 2000.

► Slažem se s pristupom koji kompjutorski generirane podatke drži pod kontrolom. Oni su sluge, a ne gospodari muzeja, no danas, avaj, to postaje sve rijeđe i rijeđe.
—Kenneth Hudson, Report on Naturalis, 22. 4. 1998.

► Rijksmusum, Amsterdam foto: Gijsbert van der Wal

► Ako djeca gledaju u mobitele umjesto u eksponate, to je naša greška, a ne njihova
—Tony Jones, MuseumNext, 2019.

► Nove tehnologije su u modi i većina planova za izgradnju ili obnovu muzeja sadrže opširan dio o multimediji. Rezultati ankete provedene u Hannoveru 1995. na uzorku od oko 1909 posjetitelja pokazali su da 20% njih nije primjetilo, 63% ih je namjerno zanemarilo, a 13% je koristilo multimedijalne sadržaje pri posjetu muzeju.
—André Gob, M. Drougnet, Muzeologija, 2006.

► In the room the women come and go// Talking of Michelangelo.
—T. S. Eliot, The Love Song of J. Alfred Prufrock, 1917.

► Izložbe su vrijedan doprinos društvu... jedinstven narativni medij. Zamisao da je preseljenje fizičkih izložbi u online verzije korektno mi je smiješna jer ono što posjet muzeju čini toliko posebnim je doživljaj u stvarnom životu, uronjenost u fizičko okruženje. Ne posjećujem muzej da bih zurila u ekran ili isprobavala najnoviju tehnologiju. Idem u muzej zbog tjelesnog iskustva, taktilnog, uranjajućeg povezivanja sa trodimenzionalnim narativom. Tako da kad me klijenti na Zoom sastancima pitaju smatram li da je dobra ideja izložbu koju sam dizajnirala prebaciti online, moj odgovor je najčešće ne.
—Emma Thorne-Christy, U obranu fizičke izložbe, 2020.

► Hoće li muzeji, ono što danas podrazumijevamo pod tim pojmom, još uvijek postojati? Hoće li ljudi još uvijek željeti vidjeti originalne predmete? Ukratko, zadovoljavaju li muzeji vječitu potrebu za nekom vrstom veze s prošlošću, nešto što kompjuteri ne mogu zadovoljiti? Mogu li kompjuteri zaobići ljudsku potrebu za susretom i međusobnim razgovorom?
—Kenneth Hudson, Memorandum, 29.6.1999.

► Već duže razdoblje se nekako nameće ideja da muzeji ne bi trebali biti mjesta kontemplacije, već mjesta, igre, zabave, ići u korak s vremenom što se tiče primjene digitalnih tehnologija... Ja ipak, volim kad muzej može zadržati i ‘starinski’ aspekt prebivališta muza, svečane tišine, poštovanja prema stvarima koje se tamo spremaju za budućnost.

Pa možda je ovo trenutak da muzeji testiraju taj aspekt svog djelovanja, da iskoristimo ovu priliku i ponudimo mjesta kontemplacije, osamljenosti. Koliko god utopijski to može zvučati, možda će novi oblik umjetničkog izričaja, a time i komunikacije čovjeka s čovjekom, biti u osvješćivanju vrijednosti koje je upravo digitalno doba gotovo iskorijenilo. Postoji aspekt čovjeka koji treba njegovati, onaj duše, gdje će tehnologija uvijek zakazati.
—Katarina Ivanišin Kardum, Umjetnost može bitno pridonijeti iscjeljivanju traume, 2020.

Literatura

Hudson Kenneth, A tiger in a museum is not a tiger:an anthology of thoughts of Kenneth Hudson (1916-1999), Ljubljana, 2017.
André Gob, Nóemie Drougnet, Muzeologija, Zagreb, 2007.
Emma Thorne-Christy, In Defense of the Physical Exhibition. A plea not to move exhibitions online, 19.5.2020., MuseumNext
Tony Jones, If kids are looking at their phones instead of our exhibits, it’s our fault – not theirs, 18.5.2019., MuseumNext
Chris Hedges, Carstvo opsjena, Zagreb, 2018.
Thomas A. Szlezák, Čitati Platona, Zagreb, 2000.
Umjetnost može bitno doprinjeti iscjeljivanju traume, Dubrovački list, Dubrovnik,16.4.2020.
Vijesti iz muzeja, br. 97, 10.9.2019.

11. skup muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem

Novo normalno
Muzejska edukacija u izazovnim vremenima

23.–25. rujna 2020.

Gradski muzej Šibenik
Gradska vrata 3
Šibenik

Hrvatsko muzejsko društvo
Croatian Museum Association

KAMO JE NESTALA KRITIČKA MISAO?

Lana Bede
viši kustos pedagog
Gradski muzej Karlovac
Strossmayerov trg 7, Karlovac
www.gmk.hr; mail: lana.bede@gmk.hr

► Prema ICOM-ovoj definiciji iz 1974. godine, „muzej je neprofitna, trajna institucija u službi društva i njegovog razvoja, otvorena za javnost, koja nabavlja, čuva, istražuje, komunicira i izlaže u usvrhu proučavanja, obrazovanja i uživanja, materijalne dokaze čovjeka i njegovog okoliša.“, a 2007. godine proširena je i na „nematerijalno svjedočenje o ljudima i njihovom okruženju“, te je važeća i danas.

► Prijedlog nove definicije muzeja iz 2019. nailazi na kritiku i otpor muzejske zajednice. “Muzeji su demokratizirajući, inkluzivni i polifoni prostori za kritički dijalog o prošlosti i budućnosti. Priznajući i rješavajući sukobe i izazove sadašnjosti, oni drže artefakte i primjerke u povjerenju za društvo, čuvaju raznolike uspomene za buduće generacije i jamče svim ljudima jednaka prava i jednak pristup baštini.

Muzeji nisu profitabilni. Oni su participativni i transparentni te rade u aktivnom partnerstvu sa i za razne zajednice na prikupljanju, očuvanju, istraživanju, tumačenju, izlaganju i poboljšanju razumijevanja svijeta, kako bi pridonijeli ljudskom dostojanstvu, društvenoj pravednosti, globalnoj jednakosti i planetarnom blagostanju.”

Nova definicija je proglašena političkim manifestom, kritiziran je izostanak biti muzeja iz definicije, nejasna sročenost i potpuno odsustvo edukacije koja je do sad bila jedna od glavnih muzejskih djelatnosti.

Premda predloženoj definiciji muzeja za 21. st. mnogi postojeći i ugledni muzeji se više ne bi mogli zvati muzejima, npr. Louvre, British Museum, Hermitage, ističe prof. emeritus Patrick Boylan, bivši potpredsjednik ICOM-a

Art Explora

► Jesu li muzeji na putu da postanu kolonije Carstva opsjena Chrisa Hedgesa u postpismenom društvu koje žudi za fantastikom i opsjenom bez dubljeg promišljanja?

► se je trijeba s bremenom akomodavat; trijeba je bit vjertuozu tko hoće renjat na svijetu.
—Pomet

► Ono što ne možete dobiti bez stvarnog odlaska u muzej je magičnost predmeta, prilika da s drugima razgovarate o onome što tamo nađete i postavite pitanja o tim predmetima.
—Kenneth Hudson

► Za Platona živa, usmena komunikacija ima prednost naspram pisane. „Pismo ne pospješuje, već oštećuje pamćenje, tj. sposobnost duše da iznese stvari iz svoje vlastite nutrine; ono je samo sredstvo za sjećanje. Putem pisma se ne postaje mudrim, već suprotno: na temelju višestrukog čitanja, a „bez poduke“ samo padamo u uobražavanje mudrosti. Jedino poduka kroz osobni odnos, može pružiti jasan i pouzdan uvid...“
—T. A. Szlezák, Čitati Platona, 2000.

► Slažem se s pristupom koji kompjutorski generirane podatke drži pod kontrolom. Oni su sluge, a ne gospodari muzeja, no danas, avaj, to postaje sve rijeđe i rijeđe.
—Kenneth Hudson, Report on Naturalis, 22. 4. 1998.

► Rijksmusum, Amsterdam foto: Gijsbert van der Wal

► Ako djeca gledaju u mobitele umjesto u eksponate, to je naša greška, a ne njihova
—Tony Jones, MuseumNext, 2019.

► Nove tehnologije su u modi i većina planova za izgradnju ili obnovu muzeja sadrže opširan dio o multimediji. Rezultati ankete provedene u Hannoveru 1995. na uzorku od oko 1909 posjetitelja pokazali su da 20% njih nije primjetilo, 63% ih je namjerno zanemarilo, a 13% je koristilo multimedijalne sadržaje pri posjetu muzeju.
—André Gob, M. Drougnet, Muzeologija, 2006.

► In the room the women come and go// Talking of Michelangelo.
—T. S. Eliot, The Love Song of J. Alfred Prufrock, 1917.

► Izložbe su vrijedan doprinos društvu... jedinstven narativni medij. Zamisao da je preseljenje fizičkih izložbi u online verzije korektno mi je smiješna jer ono što posjet muzeju čini toliko posebnim je doživljaj u stvarnom životu, uronjenost u fizičko okruženje. Ne posjećujem muzej da bih zurila u ekran ili isprobavala najnoviju tehnologiju. Idem u muzej zbog tjelesnog iskustva, taktilnog, uranjajućeg povezivanja sa trodimenzionalnim narativom. Tako da kad me klijenti na Zoom sastancima pitaju smatram li da je dobra ideja izložbu koju sam dizajnirala prebaciti online, moj odgovor je najčešće ne.
—Emma Thorne-Christy, U obranu fizičke izložbe, 2020.

► Hoće li muzeji, ono što danas podrazumijevamo pod tim pojmom, još uvijek postojati? Hoće li ljudi još uvijek željeti vidjeti originalne predmete? Ukratko, zadovoljavaju li muzeji vječitu potrebu za nekom vrstom veze s prošlošću, nešto što kompjuteri ne mogu zadovoljiti? Mogu li kompjuteri zaobići ljudsku potrebu za susretom i međusobnim razgovorom?
—Kenneth Hudson, Memorandum, 29.6.1999.

► Već duže razdoblje se nekako nameće ideja da muzeji ne bi trebali biti mjesta kontemplacije, već mjesta, igre, zabave, ići u korak s vremenom što se tiče primjene digitalnih tehnologija... Ja ipak, volim kad muzej može zadržati i ‘starinski’ aspekt prebivališta muza, svečane tišine, poštovanja prema stvarima koje se tamo spremaju za budućnost.

Pa možda je ovo trenutak da muzeji testiraju taj aspekt svog djelovanja, da iskoristimo ovu priliku i ponudimo mjesta kontemplacije, osamljenosti. Koliko god utopijski to može zvučati, možda će novi oblik umjetničkog izričaja, a time i komunikacije čovjeka s čovjekom, biti u osvješćivanju vrijednosti koje je upravo digitalno doba gotovo iskorijenilo. Postoji aspekt čovjeka koji treba njegovati, onaj duše, gdje će tehnologija uvijek zakazati.
—Katarina Ivanišin Kardum, Umjetnost može bitno pridonijeti iscjeljivanju traume, 2020.

Literatura

Hudson Kenneth, A tiger in a museum is not a tiger:an anthology of thoughts of Kenneth Hudson (1916-1999), Ljubljana, 2017.
André Gob, Nóemie Drougnet, Muzeologija, Zagreb, 2007.
Emma Thorne-Christy, In Defense of the Physical Exhibition. A plea not to move exhibitions online, 19.5.2020., MuseumNext
Tony Jones, If kids are looking at their phones instead of our exhibits, it’s our fault – not theirs, 18.5.2019., MuseumNext
Chris Hedges, Carstvo opsjena, Zagreb, 2018.
Thomas A. Szlezák, Čitati Platona, Zagreb, 2000.
Umjetnost može bitno doprinjeti iscjeljivanju traume, Dubrovački list, Dubrovnik,16.4.2020.
Vijesti iz muzeja, br. 97, 10.9.2019.

11. skup muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem

Novo normalno
Muzejska edukacija u izazovnim vremenima

23.–25. rujna 2020.

Gradski muzej Šibenik
Gradska vrata 3
Šibenik

Hrvatsko muzejsko društvo
Croatian Museum Association